

Marko Rijavec

Epitafi

I.

*Metulje cukal sem za krila,
travam pesmi šepetal,
skupaj z mravljico sva pila
sladke kaplje rosnih kal.*

*Mesečina mi uspavanko je pela,
srage meda točil sem v cvetove,
mladosti roža je vsak dan cvetela,
njen duh me nesel v žametne gozdove.*

*Srce nekdanj je sonca srkalo pedi,
sedaj počiva, v zemlji tiho spi.
Rado bilo bi, pa več ne more,
Čprav v globinah njega še so sonca zore.
In upati ne neha,
preveč bilo je solz in smeha -
da spet bo po pobočjih kotalilo se,
prevračalo kozolce, objemalo pete,
spet skakalo veselo,
kot potok žuborelo,
Življenje novo bo živel
in hvalo Stvarniku bo pelo!*

II.

*©, da vrnil bi se čas
lepih svilnatih mi las,
namesto da sedaj mi mah
obrašča grudo in zadah
še hujši smrtni je postal
od dne, ko večno sem zaspal.*

*Nikogar ni, ki vedel bi za me,
nihče ne ve, kje so krvi solzé
to mojo črno zemljo napojile,
da resnice le na dan bi vzkile.
Še križa ni, da sam bi zrl vanj
in upal, smrt da ni bila zaman.*

III.

*Življenja so nazrli se
gosenice in molji,
kot strgano so platno me
pustili drugi volji.*

*Me platno premetavalo
vetrovje je strahotno,
še dežja zlo me bičalo,
spustilo me samotno.*

*Ležal pretrgan sem na tleh,
prekrilo me je listje
in prvič ni me našel greh,
drugam odplaval grist je.*

*Življenje reva, smrt zaklad,
v miru zdaj počivam.
Ne platno, zdaj sem prstan zlat
in lep, svoboden bivam!*

IV.

*Umrl sem. Pa kaj vas to sploh briga.
Reš ni mi mar, če vaš še jezik miga.
Sam zase vem, da bil sem prva liga
in mi besede vse so prava figa.*

*Vem, bil sem sam, ostal sem sam, sem vladal
in še sem šef, ne bom v krsti padal
pod kmečkimi upori miši, zmagal
bom za le vse kosti, čeprav propadal.*

Drobtine gorečega Sonca

*Goreče Sonce si,
ki za srečo sije vsepovsod,
za jasno pot, in dobroto svojo
vlivaš mednje, ki so tvoja širna
polja. Ta suha čakajo te, da kot
vsakodnevni Dež jih poskropiš
in vliješ amforo ljubezni vode
za življenje in za rast. Brez
Tebe rasti ni, ljubezni,
kruha, vina.*

*Ki bil Posoda si, kot mi, iz alabastra, da se skrušil si lahko za nas,
da drobtine lastnega telesa in krvi nam daješ radodarno, ko
se zakopljemo v pljunke, s katerimi mi pljuvamo po
drugih okrog nas, da rešiš nas te grešne muke
in postanemo spet luč lahko, čeprav svetiti
močno še ne znamo, saj premajhni smo,
Tvoj oltar naj bo življenje moje!
Iz njega sveti vsem, vsem.
Prstan jantarjev iz me
naredi, da pokazati
bom znal
na tebe.
Bolj bel kot
marmor
naj bom,
bolj rdeč
kot kri,
bolj moder
kot nebo.
Saj hočeš,
da bolj kot
kri, nebo
in marmor
Tvoji smo.
Brez Tebe revež
sem in siromak, brez vsega.
Žato obupano Ti kličem: Pridi!
Ko prideš vame in postaneš jaz, bom Ti.
In vedno boš z menoj, za vedno in povsod, moj Gospod!*

Kakor stara stopnica iz mahagonija

*Cel dan v vinogradu.
In ko prideš nazaj,
v soju zvezd zajoče srce
kakor stara stopnica iz mahagonija,
čez katero greš vsak dan
trikrat.*

*Obraz je nem.
Od toče razbrazdan.
Ožgan s sladkostjo sonca.
Potegneš kretnjo roke čezenj.
Kakor bi pobožal
staro stopnico iz mahagonija,
čez katero greš vsak dan
trikrat.*

*Srce si zakopal v zemljo,
roke pustil na listih zelenih.
Noge so borne.
Svojega vina da spiješ kozarec,
zdržijo,
da zapahneš vrata za sabo.
Srce se v hladu spočije.
Kakor krvavo rjavi les
stare stopnice iz mahagonija,
čez katero si šel
zadnjič.*

Zvezde

*so zdrsani tlakovci,
po katerih se vsak večer vzpne
tisoč sanj
in upov.
Ni jih nazaj.
Kriče izginejo v prepad
za obzorjem.
In njih solze kropijo
sklonjene glave cvetic.
Žutraj pa močnejše zažarijo,
padle sanje
vstanejo izza obzorja,
posušijo rož obličja.
Imenujem jih
Sonce.*

Glosa o luči

*Mleko, ki prenavlja čase,
luč prižge, ki svetu sije
in stori, da klas vzklije
v sad, ki ljubo drugim da se.*

*Tema. Mrak. Preléti vešče.
Trgajo kostem poguma,
pijejo krvi razuma,
sâce stiskajo med klešče.
Duše puščajo pa tešče;
polja že rodijo klase,
prazne, ker so s'jali zase
žanjci. Padle veke, solze,
jok v kesu le pomolze
mleko, ki prenavlja čase.*

*Mleko kesa pač ni žito.
Bistre pa oči otroka,
ki željan je sreče soka,
zablestijo, ko umito
dušo, res veselja sito,
luč prežári, ko ga pije.
Smeh nedolžni, živi zlije
v sive ulice vsakdana:
prepodi v srcu vrana,
luč prižge, ki svetu sije.*

*Uranje perje v kotanjah
duše se nabere. Šara.
Vendar pa skož' okna stara
žarek sije. Kot v sanjah.
In v temne sobe špranjah
črne sajle sreča umije.
Sonce, ki se sebi skrije,
zažari v vsem sijaju.
Kaže pot na temnem kraju
in stori, da klas vzklije.*

*U temi čisto mala lučka
zrasem, ko sem s tabo žarek,
padem, ko ti kopljem jarek,
ljubim, ko sem zate pručka.
Sence prepodila štručka
kruha bo, ki s klasa zrase
sredi sàca sončne jase.
Brat tako nikdar ni breme,
voda je, da vzklije seme
v sad, ki ljubo drugim da se.*

Nebo oprano

*Nebo,
oprano solz,
je podoba srca.
Kot da gledam neslutljivo
Večnost.*

Psalm 151

*Temna globel
in ves ta masaker.
In ti, Uzvišeni,
na strehi neba,
v kleti zemlje,
med sodi krvi,
med stebri hiše.
Ti
vzvišenim očem kamen spotike,
zaprtemu srcu mogočni ključ,
stisnjeni dláni nežni poljub.
Ti
meni veter v podivjani megli,
meni domač materin pogled,
meni beseda za sladek spanec
v temni globeli
in vsem tem masakru.*

Lepota

*Lepota me čaka. Vem.
Lepota, ko vésel se
primem, pogledam in grem,
zagledan v blaženost Te.*

Poslednji sonet

*Kot grozd težak, sladak bi ob trgatvi
iz sé cedil le sok iz Tvoje čaše,
da vsak, ki bi napil se sladke paše,
zapel bi pesem Tvoji plodni statvi.*

*In bil bi pesem žanjcev ob njih mlatvi
in himna lepe domovine naše
in aleluja Tvoje svete maše,
ko dreveni telo mi v rakvi.*

*Dih zadnji naj bo klic, Gospod, po Tebi,
kot mlada lastovka cvrči po mami.
Poslednji utrip srca naj sam na sebi*

*kruh slastni bo med Tvojimi rokami.
Telo v Besede zemljo mi zagrebi
in dušo mi posedi k Svoji rami.*

Naliv

*Belo polje, belo žito.
Leskeče se bela koprena,
pripravljena pasti pod srpom.
Diši, diši,
po novem diši.
Po mladosti.*

*Potem pa kaplje.
Prva, tretja, šestnajsta,
dvaintrideseta, sedeminšestdeseta.
Naliv.
Potem spet vedrina.*

*U soncu se ločijo zreli klasi,
zrnje in stebila rdeče.
Kaplje krvi na slehernem stebelu.
Krik čez nebo
in stekla žvenket.
Razbit je kozarec.
U nosnicah vonj iz koprene.
Znani, znani vonj.
Nad mrtvim telesom krožijo vrani.
Zamolκλο, srhljivo vreščijo:
Merlot!*